

Statenvoorstel 16/13 A

Voorgestelde behandeling :
PS-vergadering : 22 maart 2013

Onderwerp

Transitie naar een zorgvuldige veehouderij 2020

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Leeswijzer

Het eerste deel van dit voorstel (hoofdstukken 1, 2 en 3) gaat in op de algemene aanpak van de veehouderij.

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de brede context van de transitie, de samenhang van voorliggend dossier met de aanpak van Van Doorn en het perspectief en aanpak voor de korte en lange termijn voor de zorgvuldige veehouderij. In hoofdstuk 2 is de denklijn nader uitgewerkt met daarbij de randvoorwaarden, de voorwaarden op bedrijfs- en gebiedsniveau en het economisch perspectief. Hoofdstuk 3 gaat in op monitoring, handhaving en vergunningverlening.

In het tweede deel van dit voorstel vindt de vertaling plaats naar de 13 dossiers die bij de transitie zijn betrokken (hoofdstuk 4), in hoofdstuk 5 is een aantal concrete acties aangegeven met tijdstraject (bijlage 3), waarna in hoofdstuk 6 het voorstel volgt.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Directie

Ruimtelijke
Ontwikkeling &
Handhaving

Bijlage(n)

-

1. Inleiding en context

De intensieve veehouderij is in de afgelopen periode steeds verder los komen te staan van diens omgeving. De wijze van produceren van heeft onder andere geleid tot toenemende maatschappelijke onrust en gezondheidsproblemen. Naar aanleiding van deze maatschappelijke onrust, de zorgen over gezondheid in relatie tot veehouderij en het daaruit voortgekomen burgerinitiatief zijn in maart 2010 in afwachting van een nieuwe koers voor het platteland besluiten genomen om de ontwikkelingsmogelijkheden van de intensieve veehouderij te beperken. Eind 2011 is het Koersdocument Stad en Platteland en het advies van de Commissie Van Doorn “Al het vlees duurzaam, de doorbraak naar een gezonde, veilige en gewaardeerde veehouderij in 2020” vastgesteld door uw Staten. Met deze documenten is een nieuwe koers ingezet. Dit dossier geeft een nadere

uitwerking van de gewenste transitie naar een zorgvuldige veehouderij. Hierbij is niet alleen de provincie aan zet; ook overige actoren hebben daarbij een verantwoordelijkheid.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Naast de grote maatschappelijke onrust is er negatieve beeldvorming over de veehouderij. De zorg voor een goede gezondheid van boer, omwonende en dier speelt daarbij een belangrijke rol. Recente voorvallen op het gebied van voedselveiligheid en de transporten van levende dieren zijn daar duidelijke voorbeelden van. Het gebruik van antibiotica in de veehouderij dient fors verminderd te worden en er moet meer transparantie komen rondom dierenwelzijn, voedselveiligheid en gezondheidsrisico's. Er is de wens om de veehouderij in evenwicht te brengen met zijn omgeving zodat een verantwoord woon-, werk- en leefklimaat wordt verkregen. Maar ook economisch is de stap naar een duurzame veehouderij noodzakelijk omdat het huidige verdienmodel, dat veelal gericht is op schaalvergroting en kostenminimalisatie, niet langer houdbaar is. Van het stimuleren van productie is een omslag nodig naar het stimuleren van toegevoegde waarde. Een voorbeeld hiervan is de im- en export van vee waarbij Nederland in Europa een belangrijke draaischijf is. Er is nauwelijks toegevoegde waarde en de transportomstandigheden schaden dierenwelzijn. Er moet een kwaliteitslag gemaakt worden waarbij zorg voor de omgeving een leidend principe is. Anderzijds mag daarbij niet uit het oog verloren worden dat de landbouw in brede zin de tweede economische factor vormt in Brabant en één van de belangrijkste dragers van het platteland is zowel op het gebied van economie als van leefbaarheid.

De noodzakelijke verandering van de veehouderij in een meer duurzame richting is voor uw Staten reden en aanleiding geweest om daarover via het zogenaamde BOB-model (Beeldvorming, Oordeelsvorming, Besluitvorming) een discussie te starten om te komen tot een meer duurzame veehouderij.

Relatie met het advies commissie Van Doorn en de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood

Het nu voorliggende voorstel richt zich vooral op een beleidswijziging voor de primaire sector en de daarvoor te nemen maatregelen. Voor het bereiken van een zorgvuldige veehouderij is meer nodig zoals de transitie naar meer toegevoegde waarde, transparantie en het komen tot nieuwe verdienmodellen.

In het advies van de commissie Van Doorn zijn negen maatregelen genoemd om te komen tot die transitie. Van Doorn legt de verantwoordelijkheid voor de transitie voornamelijk bij de keten. De overheid heeft vooral een rol om de transitie te ondersteunen op het terrein van de ruimtelijke ordening en handhaving.

Bij een beperkt aantal van deze negen maatregelen bestaat een relatie tussen de aanpak van de commissie Van Doorn en dit dossier. Het gaat daarbij vooral om het verbeteren en aanscherpen van de handhaving en vergunningverlening en het aanwijzen van locaties voor mestverwerking. Bij de andere maatregelen bestaat wel verwantschap, maar zijn andere actoren primair aan zet. Bijlage 1 geeft een overzicht van de maatregelen die voortvloeien uit het 'Verbond van Den Bosch'.

Wij stellen voor de uitwerking van Van Doorn een bredere Uitvoeringsagenda Agrofood op. De inzet daarbij is gericht op verbreding van de landbouw met activiteiten als energie en zorg, cross-overs tussen agrofood en andere economische clusters en op het (internationaal) vermarkten van kennis (kennisintensieve producten en productiesystemen). Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het topsectorenbeleid van het Rijk en de kansen die de Europese programma's bieden voor verduurzaming en toegevoegde waardeontwikkeling van de agrofood. Als uitwerking van die aanpak wordt in de agenda een Innovatieprogramma Agrofood opgenomen. Het voorstel voor de Uitvoeringsagenda Agrofood wordt in juni 2013 aan u voorgelegd.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Perspectief “Zorgvuldige veehouderij”

Een zorgvuldige veehouderij moet geplaatst worden in het licht van het begrip duurzaamheid. In het Provinciaal Milieuplan gebruiken we de definitie van Brundtland uit 1987: “een ontwikkeling die voorziet in de behoefte van de huidige generatie wereldburgers, zonder dat daarbij het vermogen van de toekomstige generaties in gevaar wordt gebracht om in hun eigen behoefte te kunnen voorzien”. Naar de veehouderij betekent duurzaamheid het met respect omgaan met mens, dier en milieu, nu en in de toekomst.

Wij willen dat Brabant – conform Van Doorn – beschikt over een zorgvuldige veehouderij. Hieronder verstaan wij een omslag van ‘*industrial farming*’ naar ‘*community farming*’: voedselproductie die op een gezonde manier verbonden is met de sociale en fysieke omgeving. Het in 2011 gepubliceerde rapport “Naar een integrale benadering van duurzame landbouw en gezonde voeding” van de Wetenschappelijke Raad voor Integrale Duurzame Landbouw en de uitgangspunten van ‘One Health’ (de samenwerking van meerdere disciplines om te werken aan een optimale gezondheid voor mens, dier en omgeving) zijn daarbij een toekomstperspectief. Wij willen voortborduren op het manifest van het “Brabantse buitengebied in een metropolitane omgeving” uit 2010 van een breed front van partijen op het gebied van landbouw, natuur, milieu en water die zich bezighouden met het platteland. Zij vragen aandacht voor de verdere verduurzaming van de landbouw waarbij alle partijen in de keten het kostprijsdenken vervangen door kwaliteitsdenken.

Voor de korte termijn stellen wij voor om maatregelen te nemen gericht op:

- productie gericht op het voorkomen van overlast van geur, ammoniak, fijnstof, **geluid** en ziekteverwekkende stoffen, en het verder terugdringen van antibiotica;
- productie die qua maat en schaal past in de draagkracht van de natuurlijke omgeving en het draagvlak van de omwonenden;
- het in samenspraak met de omgeving oplossen van knelpunten om overlastsituaties te beëindigen (zie paragraaf 3).
- overleg aangaan met het Rijk om gezamenlijk verdergaande maatregelen te gaan nemen op het gebied van antibiotica, gezondheid en milieu.

Voor de middellange termijn betekent dit dat er door partijen gezamenlijk acties nodig zijn gericht op:

- Productie waarbij gezondheid van boer, omwonende en dier centraal staat en geen schade voor natuur en milieu ontstaat;

- Het zoveel mogelijk realiseren van gesloten kringlopen en grondgebondenheid, waarbij de productie van veevoer en de aanwending van mest niet op mondiale schaal (zoals dat thans het geval is), maar op kleinere schaal (bij voorkeur West-Europese) plaatsvindt;
- Productie gericht op kwaliteit en toegevoegde waarde (kwaliteit, kennis, grondstoffen, energie, nichemarkten) en minder op bulk;
- verdere inzet op dierenwelzijn, waaronder een sterke vermindering van transporten van levende have;
- Productie die leidt tot een 'eerlijke' prijs, waardoor een duurzame productie mogelijk is.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Brabant zet hierin voor Nederland de standaard en vervult een koplopersrol getuige ook het noemen van het advies van Van Doorn in het regeerakkoord. De maatschappelijke discussie eist dat ook van ons. Maar wij kunnen het niet alleen. Daarom doen we een nadrukkelijke oproep aan alle partijen om hun noodzakelijke bijdrage te leveren.

2. De denklijn: 'Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd'

Opstellen denklijn

Vanuit de provinciale rol is een denklijn opgesteld die de ontwikkeling naar een zorgvuldige veehouderij, naast de acties die voortvloeien uit het advies van Van Doorn, ondersteunt. Doel van deze denklijn is om een strategie te ontwikkelen, gericht op samenwerking en doorpakken, om de gewenste verduurzaming vorm te geven. Dit gaan we doen door meer samenhang te brengen in de aanpak van diverse dossiers die thans op het gebied van de veehouderij spelen. Deze denklijn hebben wij via het eerder genoemde BOB-model met uw Staten gedeeld en heeft vorm gekregen onder de titel "Ontwikkelruimte moet je verdienen en is niet onbegrensd". Deze denklijn is op 27 november 2012 vrijgegeven voor consultatie bij een groot aantal vertegenwoordigers van de sector, maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven, gemeenten en experts. Ook hebben wij de denklijn via de Brabantsite bekendgemaakt.

Als onderdeel en sluitstuk van de consultatie hebben wij op 5, 6 en 7 februari 2013 een werkconferentie "Naar een zorgvuldige veehouderij in 2020" georganiseerd. Hierbij waren naast bovengenoemde vertegenwoordigers ook burgers en Statenleden aanwezig.

De denklijn wordt door de deelnemers aan de werkconferentie in de 'Slotverklaring Brabantberaad zorgvuldige veehouderij' onderschreven en geldt voor alle vormen van veehouderij. Partijen van het Brabantberaad hebben zich tevens verbonden om hun achterban tot medewerking aan de denklijn te bewegen en de transitie voortvarend op te pakken. De slotverklaring is als bijlage 2 bij dit voorstel opgenomen.

Wij stellen u voor deze denklijn voor alle vormen van veehouderij te onderschrijven en te formaliseren als uitgangspunt van ons beleid voor de transitie naar een zorgvuldige veehouderij.

Uitgangspunten

De denklijn geeft aan hoe wij de transitie van de veehouderij willen ondersteunen. Het uitgangspunt is dat alleen ontwikkelingen die bijdragen aan de transitie naar een zorgvuldige veehouderij nog worden toegestaan.

Deze denklijn is gebaseerd op 3 invalshoeken, te weten:

- Voorwaarden op bedrijfsniveau
- Voorwaarden op gebiedsniveau
- Economisch perspectief landbouw en agrofood

Eerst gaan we in op de randvoorwaarden (2a), daarna werken we de denklijn instrumenteel uit op bedrijfs- en gebiedsniveau (2b en 2c) en tenslotte gaan we in op het economisch perspectief (2d).

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

2a. Randvoorwaarden ontwikkelruimte

Gezondheid

De gezondheid van mens en dier is een leidend principe bij de transitie van de veehouderij. Daarom nemen wij in de voorwaarden voor ontwikkelruimte eisen op met betrekking tot gezondheid. Wij werken dit principe bij de sturing op bedrijfs- en gebiedsniveau en de besluiten rond de verschillende dossiers verder uit. Beseft moet echter wel worden dat we niet leven in een risicoloze maatschappij; maatregelen moeten er op gericht zijn de risico's terug te dringen c.q. hanteerbaar te maken.

Iedereen doet mee

Een basisvoorwaarde voor het zetten van stappen in de richting van een zorgvuldige veehouderij is dat door alle betrokken partijen en ieder vanuit diens eigen verantwoordelijkheid invulling gegeven wordt aan de maatregelen van het advies Van Doorn. Dit maatregelenpakket (zoals opgenomen in bijlage 1) moet samen met de hier voorgestelde aanpak leiden tot een duurzame veehouderij. Wij zullen krachtig gaan sturen en regie gaan voeren op het maken van verbindende afspraken met producenten, banken en retail om de gewenste verduurzaming zoveel mogelijk te gaan afdwingen. Wij doen wat binnen onze mogelijkheden ligt en spreken anderen aan op hun verantwoordelijkheden.

Alle veehouderij

Veehouderijen hebben impact op hun omgeving zowel ruimtelijk (landschappelijk) als qua milieu (o.a. geur- en stikstofemissies). Dit geldt in meer of mindere mate voor alle dierhouderijen. Daarbij is een tendens dat steeds meer, met name melkrundveebedrijven, intensiveren. Om die reden ligt een onderscheid in behandeling tussen verschillende categorieën van veehouderijen niet voor de hand en stellen wij voor dat de denklijn geldt voor alle veehouderij. Bij ontwikkelruimte voor de veehouderij gaat het niet alleen om groei maar met name om inpassing in de omgeving en een transitie richting duurzame en zorgvuldige veehouderij.

Maatschappelijke verankering

Kern van het probleem is dat door wijze waarop vee wordt geproduceerd, het vertrouwen van de samenleving in de veehouderij is weggefallen. Herstel van vertrouwen is primair om te komen tot een nieuwe maatschappelijke verankering. Het is van belang dat de veehouderij in de omgeving ingepast wordt en daarmee maatschappelijk aanvaard wordt. Een “dialoog met de omgeving” is een eerste vereiste voor een goede maatschappelijke verankering. Een dergelijke dialoog hoort bij de zoektocht naar ontwikkelruimte. De dialoog is er op gericht in een vroegtijdig stadium met elkaar aandachtspunten te bespreken. Bij het daadwerkelijke plan wordt aangegeven hoe hiermee is omgegaan. Om het belang van de maatschappelijke verankering te benadrukken, stellen wij voor om de dialoog met de omgeving als verplichtend op te nemen voor ontwikkelruimte bij de herziening van de Verordening ruimte.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

2b. Sturing op bedrijfsniveau

Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

Om de transitie te ondersteunen worden voorwaarden gesteld aan ontwikkelingen van veehouderijen. De criteria voor de stappen in verduurzaming worden instrumenteel ingevuld met een maatlat. We noemen deze maatlat de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (hierna: BZV). Het is een instrument dat duurzame bedrijfsvoering objectificeert.

Door ontwikkelruimte op bedrijfsniveau te koppelen aan een score, gegroepeerd rond de thema's volksgezondheid, dierenwelzijn en – gezondheid, natuur en milieu, zorgen we er voor dat iedere ontwikkeling zich progressief beweegt in de transitie naar een zorgvuldige en duurzame bedrijfsvoering in 2020. Door de minimumeisen regelmatig op te hogen ontstaat er een trapsgewijze transitie richting 2020. Bij iedere nieuwe ontwikkeling moet dan immers voldaan worden aan de aangescherpte eisen.

Als uitgangspunten voor de zorgvuldigheidsscore geldt dat:

- alleen bovenwettelijke prestaties tellen; dit betekent dat er alleen punten verdiend worden als er maatregelen worden genomen die niet wettelijk zijn voorgeschreven;
- voldoende keuzevrijheid in maatregelen voor de ondernemer ;
- betrouwbare borging is gerealiseerd;
- de score flexibel is en regelmatig naar boven wordt bijgesteld;
- de opzet eenvoudig, transparant en toegankelijk is;
- zoveel mogelijk aangesloten wordt bij bestaande systemen

Wij stellen u voor ons opdracht te verlenen de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij met inachtneming van genoemde uitgangspunten nader uit te werken en een voorstel te doen de borging daarvan op korte termijn op te nemen in provinciale wet- en regelgeving, waaronder de Verordening ruimte.

Aandachtspunten bij uitwerking BZV

Diverse aspecten vragen specifiek om aandacht voordat uitwerking van de BZV kan plaatsvinden. Dit zijn:

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Uitbreiding van alle bebouwing via de BZV

De omslag naar een zorgvuldige veehouderij wordt het snelste bereikt indien elke uitbreiding van bebouwing of bouwblok getoetst wordt aan de BZV. Dit houdt in dat de BZV ook aangewend wordt bij aanvragen voor uitbreiding van bebouwing binnen een vigerend bouwblok. Uitbreiding van bebouwing is wel mogelijk, maar uitsluitend als aan de eisen van de BZV is voldaan en indien deze plaatsvindt binnen het volume van stoppende bedrijven. In het Brabantberaad is dit uitgangspunt als zodanig uitgesproken en wij onderschrijven dit.

Grondgebonden

Voor de grondgebonden veehouderij willen wij nu al een stap zetten nadat wij in voorgaande jaren al maatregelen hebben genomen op het gebied van de IV. Omdat er een tendens is dat ook de grondgebonden veehouderij steeds verder intensificeert willen wij voorkomen dat in de melkveehouderij onomkeerbare situaties ontstaan die een transitie naar de zorgvuldige veehouderij frustreren. Melkveehouderijen hebben eveneens een effect op het landschap en Natura 2000 gebieden. Indien hieraan geen grens wordt gesteld, ontstaat een ongelijke situatie met de overige veehouderijtakken.

Daarom stellen wij voor ook hier (conform de eisen gesteld aan de intensieve veehouderij) een bovengrens van 1,5 ha voor het bouwblok te hanteren. Hierbij wordt wel de mogelijkheid geboden voor het, onder voorwaarden, oprichten van voederopslag buiten het bouwblok en landschappelijke inpassing met ruime erfbeplanting, poelen, kavelrandbegroeiingen en aansluiting op landschappelijke netwerken. Wij vinden het belangrijk dat deze beleidswijziging zo spoedig als mogelijk wordt ingevoerd. Daarom stellen wij voor om hiervoor op korte termijn een wijziging van de Verordening ruimte door te voeren.

Ruimte voor duurzame oplossingsrichtingen

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij 1,5 ha **voor een veehouderij bedrijf in het algemeen** als knellend wordt ervaren. Deze situaties doen zich voor:

- ter sanering van overbelaste situaties. Daarom zullen wij in bijzondere gevallen in zeer beperkte mate in overbelaste situaties door middel van maatwerk uitbreidingen boven 1,5 ha toestaan. Een groter bouwblok (eventueel elders) wordt dan toegestaan om in een overbelaste situatie een knelpunt weg te nemen.
- als **bij een bedrijf vanwege de transitie naar zorgvuldige veehouderij een** goede landschappelijke inpassing alleen maar mogelijk is met een marginale uitbreiding van het bouwblok
- voor uitbreiding in de richting van een grondgebonden veehouderij. In de slotverklaring van het Brabantberaad is uitgesproken dat de

grondgebonden veehouderij voor veel ondernemers als een kansrijk en duurzaam perspectief gezien wordt. ~~Wij zijn daarbij van mening dat bij een grondgebonden veehouderij de bedrijfsgrootte vanuit duurzaamheidsoogpunt minder relevant is.~~ Bij een omschakeling naar een grondgebonden bedrijfsvoering kan meer ruimte nodig zijn. Uiteraard worden wel gezondheidsrisico's in de afweging betrokken. In de BZV werken wij het aspect grondgebondenheid verder uit en betrekken daarbij de verhouding tussen de veebezetting, de hoeveelheid beschikbare grond en de continuïteit en ligging daarvan.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Wij vinden het belangrijk dat - als er ten opzichte van de huidige regels meer ruimte wordt geboden - dit de transitie naar een zorgvuldige veehouderij moet ondersteunen. Daarvoor is het noodzakelijk eerst te beschikken over de BZV. Bij de uitwerking van de BZV doen wij tevens een voorstel om in de tussentijd met gebruikmaking van vigerend instrumentarium te anticiperen op het bovenstaande om knelpunten op te lossen. Wij komen hiervoor uiterlijk in juni 2013 met een voorstel.

Stilzitters en achterblijvers

De BZV werkt via het ruimtelijk spoor. Dit betekent dat als er geen ruimtelijke besluitvorming nodig is omdat een bedrijf geen ontwikkelplannen heeft, er via de BZV geen ruimtelijke sturing op deze bedrijven kan plaatsvinden. Dat laat onverlet dat via provinciale regelingen op het milieuspoor zaken alsnog aanvullend of ondersteunend geregeld kunnen worden. Dit wordt nader uitgezocht. Om de doelstelling van een zorgvuldige veehouderij in 2020 te bereiken is het echter ook nodig dat bestaande bedrijven zonder ontwikkelplannen de transitie doormaken.

Er zijn diverse mogelijke oplossingsrichtingen. Als eerste verwachten wij dat de wetgeving op nationaal niveau de komende periode nog wordt aangescherpt waardoor ook stilzitters aanpassingen moeten doorvoeren in de bestaande bedrijfsvoering. Waar mogelijk wordt dan de BZV toegepast.

Ten tweede kan er sturing plaatsvinden vanuit de keten; als een product niet wordt afgenomen door bijvoorbeeld aangescherpte retailsen, betekent dit een stimulans voor bedrijven om de transitie naar een zorgvuldige veehouderij door te maken. We gaan hierover op korte termijn in overleg met het Verbond van Den Bosch met als doel een sterk sturende werking van de ketenafspraken te bewerkstelligen. Dit zal echter niet alle bedrijven raken omdat ook veel bedrijven produceren voor de export en dus niet door dergelijke afspraken worden geraakt. Een derde mogelijkheid die wij willen onderzoeken is om via het Provinciaal milieuplan, Provinciale Milieuverordening of andere provinciale regelingen aanvullende voorwaarden te stellen aan bedrijven die onder het Activiteitenbesluit vallen en vergunningvrij zijn. Tot slot bestaan er mogelijkheden om via het milieuspoor ambtshalve aanpassingen van de vergunning in te zetten. Dit is echter alleen mogelijk bij de grote, vergunningplichtige bedrijven. Vanwege het recent inwerking getreden Activiteitenbesluit is het merendeel van de bedrijven in Brabant niet langer vergunningplichtig. Indien noodzakelijk treden wij in overleg met het Rijk om te bezien of het Activiteitenbesluit kan worden aangepast. Wij hebben hiervoor al aandacht gevraagd bij het Rijk.

Hoewel wij ons maximaal inzetten om ook bij deze zogenaamde stilzitters een transitie in gang te zetten, zijn onze mogelijkheden daartoe relatief beperkt. Wij doen daarom tevens een beroep op de sector zelf om de transitie in gang te zetten.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

2c. Voorwaarden op gebiedsniveau

Met de randvoorwaarden van de denklinj en de BZV wordt gestuurd op de ontwikkeling van het individuele bedrijf. Ook de totale ontwikkeling van alle bedrijven samen in een gebied is van belang. Bedrijven kunnen individueel nog zo duurzaam produceren, de som van het effect van alle bedrijven in een gebied kan de draagkracht van het gebied te boven gaan, bijvoorbeeld vanwege risico's rond volksgezondheid en vereisten van ruimtelijke kwaliteit (verstening landschap). Het is daarom belangrijk een relatie te leggen tussen de draagkracht van het gebied en de ontwikkelingen die er zich voordoen. In een aantal regelingen worden cumulatieve effecten al meegenomen. Verbetering, koppeling en uitbreiding van deze beoordeling met bijvoorbeeld endotoxinen en zoönosendreiging is hier echter nog noodzakelijk.

Wij zullen, samen met het Rijk en de gemeenten, voor o.a. geur, ammoniak, fijnstof en endotoxinen normen ontwikkelen zodat deze aan de BZV toegevoegd kunnen worden. Op die manier geven wij invulling aan het goed beheersen van cumulatieve effecten doordat een individuele ontwikkeling alleen mogelijk is wanneer die binnen de gestelde randvoorwaarden blijft. Wij ontwikkelen samen met partners een werkwijze waarmee de cumulatieve effecten van veehouderijen in een gebied worden beoordeeld. Daarbij zijn wij wel mede afhankelijk van nader door het Rijk te formuleren kaders. Het Kabinet heeft aangekondigd begin maart met een standpunt te komen rond het advies van de Gezondheidsraad. Wij gaan nu al zelf aan de slag en bepalen onze verdere inzet mede op basis van het Kabinetsstandpunt.

Wij onderschrijven de oproep van het Brabantberaad voor het opstellen van een maatschappelijk gedragen gebiedsprofilering en nemen daartoe initiatieven, waarbij alle partijen worden betrokken. De provincie is kaderstellend, met name via de BZV en de Vr. De gemeenten krijgen een leidende rol bij het opstellen van de gebiedsprofilen. Daarbij krijgen burgers, burgerorganisaties en dorpsraden een duidelijke rol conform ons leefbaarheidsbeleid. De leefbaarheidsvraagstukken vragen om een nieuwe aanpak waarbij nieuwe coalities tussen burgers en organisaties nodig zijn. Voor de begrenzing van een gebied sluiten wij in eerste instantie aan bij de gemeentegrenzen. Desgewenst kunnen gemeenten besluiten om gezamenlijk op te trekken, bijvoorbeeld door gezamenlijk een gebiedsprofilering te maken rekening houdend met de gestelde kaders. Waar nodig ondersteunen en faciliteren wij dat in bijvoorbeeld de Gebiedsopgave Peelhorst.

2d. Economisch perspectief landbouw en agrofood

De eerder omschreven ontwikkelruimte moet verdiend worden door stappen te zetten in verduurzaming, maar moet ook verdiend *kunnen* worden doordat de boer een eerlijke prijs voor zijn producten krijgt.

Een basisvoorwaarde voor het zetten van stappen in de richting van een zorgvuldige veehouderij is dan ook dat door alle betrokken partijen bij het Verbond van Den Bosch invulling gegeven wordt aan de maatregelen van het advies Van Doorn, met name ook in het verkrijgen van een goede prijs voor een goed product. Dat is de basis om duurzaam te kunnen opereren. Ook in de slotverklaring van het Brabantberaad worden de afspraken binnen het Verbond van Den Bosch als leidend beschouwd bij het invoeren van de denklijn.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Het belang van Agrofood in al zijn aspecten is groot voor Brabant, zowel economisch, maatschappelijk als ruimtelijk. Om vernieuwingen in de bredere agrofoodsector tot stand te brengen, en in de toekomst kennisintensieve producten en productiesystemen op de nationale en internationale markt af te kunnen zetten, is een goed functionerende en maatschappelijk gedragen primaire sector noodzakelijk. Het bestaansrecht van de primaire productie staat niet ter discussie, maar de landbouw moet wel omschakelen: zowel verduurzamen als innoveren. De agrofood in Parma strekt tot voorbeeld. Het laat zien dat je een wereldspeler kunt zijn zonder schaalvergroting en kostenminimalisatie. Samenwerking met veel lokale en kleine producenten en een sterke branding van producten en merken zijn sleutelfactoren waar Brabant van kan leren. De voedselproductie in Brabant is goeddeels losgemaakt uit zijn ecologische en sociale context waardoor vitale relaties en interacties verloren zijn gegaan.

Wij willen in het verlengde van de slotverklaring van het Brabantberaad van *industrial* naar *community farming*; een situatie waarbij boeren en burgers de dragers zijn van de productie van voedsel, leefbaarheid, beleving en beheer van het landschap. Deze transitie vraagt een belangrijke gedragsverandering van alle schakels van de keten en dus ook van de consument. De primaire actie ligt hiervoor bij de keten zelf. We zullen op korte termijn vragen om een actieprogramma van het Verbond van Den Bosch.

Het dilemma bij de verduurzaming van voedsel en dus ook van de veehouderij is dat de burger aan de ene kant hoge eisen stelt maar dat hij als consument aan de andere kant vaak nog kiest voor de goedkoopste producten. Context en situatie zijn bepalend voor aankoop. Met het Verbond van Den Bosch wordt een belangrijke stap richting verduurzaming gezet. In mei a.s. worden de inkoop-specificaties vanuit de retail bekend. Er wordt ingezet op een koppeling van de inkoopspecificaties met de BZV. Belangrijk hierbij is dat er aandacht is voor een eerlijke prijs in elk van de schakels binnen de keten.

De consument heeft vooralsnog de sleutel voor verdere verduurzaming van de veehouderij in handen. Het is van belang dat het bedrijfsleven in de foodketen, niet in de laatste plaats de retail, ten aanzien van duurzaam en diervriendelijk voedsel zelf een beïnvloedende rol oppakt richting de consument. Consumenten moeten veel beter op de hoogte worden gebracht van de waarde van ons voedsel, de voedingsgewassen die daarvoor nodig zijn en de wijze van produceren. Als deze aanpak via de consument onvoldoende effect sorteert, zijn aanvullende

afspraken in de keten nodig. Daarnaast kan, in overleg met het Rijk, bezien worden of de verduurzaming met aanvullende wet- en regelgeving ondersteund wordt.

Het is primair de verantwoordelijkheid van het bedrijfsleven om nieuwe marktstrategieën en verdienmodellen te ontwikkelen. Rol van de overheid is om het bedrijfsleven hierbij te faciliteren met structuurversterkende maatregelen, bijv. op het gebied van faciliteren en aanjagen van innovatie en het stimuleren van kennisontwikkeling in de bedrijfsketens en tussen sectoren onderling (cross overs) door hiervoor de goede omgeving te creëren.

Het ondersteunen van koplopers, het stimuleren van ondernemerschap en het creëren van experimenteerruimte zijn voorbeelden van items die hierbij van belang zijn. Daarnaast is het de rol van de overheid om te zorgen dat de ruimtelijk-fysieke basisvoorwaarden op orde zijn, zoals aantrekkelijk vestigingsklimaat (bijv. ontwikkeling van toplocaties) en goede bereikbaarheid (bijv. beter benutten infrastructuur).

Wij leggen de acties in juni aan u voor in de Uitvoeringsagenda Agrofood, waarvan de innovatieagenda een onderdeel is.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

3. Beheersen, saneren, handhaven en monitoren

Momenteel is de ontwikkelruimte voor intensieve veehouderijen aan beperkingen onderhevig. Er is in dat opzicht sprake van beheersen. Vanuit het beheersen wordt nu de overstap gemaakt naar het mogelijk maken van ontwikkelingen naar de zorgvuldige veehouderij en dat voor *alle* veehouderijen. Vanuit de ontstane situatie hoort daar ook saneren en het zoeken naar oplossingen voor knelpunten bij. Het beheersen en saneren zijn op dit moment nog noodzakelijke randvoorwaarden om het evenwicht tussen veehouderij en omgeving te herstellen. Wij zullen daartoe:

- criteria opstellen over wat onder ‘knelpunten’ dient te worden verstaan;
- samen met gemeenten inventariseren welke situaties daaraan voldoen;
- per situatie een maatwerkoplossing voorstellen. Die maatwerkoplossing zal primair gezocht worden in het mogelijk maken van oplossingen, die het bedrijf zelfstandig kan treffen. De inzet van overheidsgeld ter sanering van de situatie is daarbij uitzondering.

Wij komen hiervoor in juni met een notitie, in het verlengde van hetgeen daartoe in het Brabantberaad is afgesproken.

Wij zetten met onze voorstellen in op het op gang brengen van een aantal ontwikkelingen. Daarbij is het van groot belang dat een goed zicht verkregen wordt op deze ontwikkelingen en deze nauwlettend te volgen. Hiervoor zullen we een aantal ontwikkelingen monitoren, zoals:

- de toepassing van de BZV voor het zicht op het aantal bedrijfsontwikkelingen waarbij de BZV wordt toegepast en daarmee ook zicht op het aantal bedrijven die niet ontwikkelen;

- dieraantallen voor zowel geheel Brabant als gebiedsspecifiek om zicht te houden op de ontwikkeling in het volume van de veestapel;
- de (bouwblok)omvang van bedrijven;
- de effecten van bedrijven (individueel en cumulatief) op hun omgeving.
- ontwikkelingen bij mestproductie, verwerking en vergisting van mest.
- de aanwezigheid van zoönosen en de humane gezondheid gerelateerd aan emissies vanuit vee.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Daarbij kan gebruik worden gemaakt van bestaande gegevens, zoals het Bestand Veehouderijbedrijven (BVB), bouwblokgegevens in digitale bestemmingsplannen, metellingen, enzovoort.

Wij zullen de provinciale monitoring onderbrengen bij en koppelen aan de afdeling kennis en onderzoek van de provincie. Het betreft vooral bestaande monitoring maar ook nieuwe elementen zoals het registreren van veranderingen op een agrarisch bouwblok en ontwikkelingen rondom zoönoses. In overleg met onze partners zullen wij één gezamenlijk en gedragen monitoringsproject rondom vee opzetten en daar een partner voor zoeken die dit opstelt en bijhoudt. Jaarlijks organiseren wij een bijeenkomst met het Brabantberaad om de resultaten van deze monitoring tegen het licht te houden, te bespreken en zonodig voorstellen te doen voor het maken van nieuwe afspraken tussen alle partijen.

Wij zijn ons er terdege van bewust dat wij veel van de sector, de maatschappelijke groeperingen en de burgers vragen. Het weglekken van een dergelijke opgave kan niet zonder dat de overheid zichzelf ook een uiterste inspanning oplegt. Het snel en adequaat behandelen van vergunningaanvragen van ondernemers hoort bij de overheidstaak. Als wij professionaliteit van onze partners vragen, dan zullen we die ook zelf moeten realiseren. Daarom zullen we samen met gemeenten in 2013 moeten zorgen voor een adequate vergunningverlening.

De inspanning bestaat ook uit het opzetten van een adequate handhaving en toezicht voor alle bedrijven rondom de veehouderij. Die handhaving zal gericht moeten zijn op:

- een grote pakkans bij overtreding van de regels. Die pakkans wordt niet alleen vergroot door een scherper toezicht door de overheid, maar ook door een verscherpt ‘maatschappelijk’ toezicht;
- een zwaar sanctiebeleid, waar mogelijk gekoppeld aan de license to operate. Daar waar bedrijven niet aan de regels voldoen, zullen wij alle beschikbare middelen inzetten om te bewerkstelligen dat aan de overtreding een einde wordt gemaakt. Daarbij denken wij tevens aan de mogelijkheid om de productie van bedrijven (tijdelijk en met onmiddellijke ingang) stil te leggen.

Wij werken dit binnen de Brabantse Handhavingsamenwerking met gemeenten en de andere handhavingspartners verder uit en komen hierover in juni met een notitie.

4. Betrokken dossiers

Uitgaande van de denklijn met stappen naar de zorgvuldige en duurzame veehouderij geldend voor alle veehouderijsectoren gaan wij hieronder verder in op de voorstellen voor de behandeling van de verschillende dossiers. Wij passen de denklijn toe bij de voorstellen rond de verschillende dossiers.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

Voor elk dossier is een factsheet gemaakt. Deze factsheets zijn in de diverse onderdelen van het traject gebruikt. Wij verwijzen naar deze factsheets voor nadere informatie per dossier.

A. Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV)

Voor de BZV verwijzen wij naar de voorstellen in hoofdstuk 2b Voorwaarden op bedrijfsniveau.

B. Advies Gezondheidsraad

Bij de denklijn in hoofdstuk 2a hebben wij het grote belang van het gezondheidsaspect al aangegeven. De eisen die wij stellen in de voorwaarden voor ontwikkelruimte, leveren een bijdrage aan de vermindering van de gezondheidsrisico's voor omwonenden. Eisen aan blootstelling aan geur, fijnstof en endotoxinen gelden daarbij zowel op bedrijfs- als op gebiedsniveau (cumulatief). Buiten de eisen op bedrijfsniveau die bijdragen aan het verlagen van gezondheidsrisico voor omwonenden, is het essentieel om over een vroeg waarschuwingssysteem voor zoönosen te beschikken. Door gebruik te maken van het structureel monitoren op zoönosen bij (mede)werkers in de veehouderij kunnen blootstellingen snel worden ontdekt.

Wij vinden het belangrijk dat de dialoog tussen burgers en veehouders op lokaal en regionaal niveau goed wordt gevoerd. Wij gaan dit faciliteren. Het RIVM Beoordelingskader Gezondheid en Milieu kan hierbij, zoals door de Gezondheidsraad geadviseerd, een ondersteunende rol spelen.

Wij vinden het essentieel dat de structurele kennisontwikkeling en kennisdeling tussen humane en veterinaire gezondheidszorg (one-health) plaatsvindt. Daarom regelen wij dat deze kennisdeling van landelijk naar regionaal niveau en omgekeerd op structurele wijze in Brabant plaats gaat vinden. Van deze informatie maken wij gebruik bij het ontwikkelen en uitdragen van ons beleid.

Wij vinden dat het Rijk, zoals de Gezondheidsraad adviseert, haar verantwoordelijkheid moet nemen bij:

- het verbeteren van de wijze waarop geurhinder wordt getoetst
- het ondersteunen van gemeenten bij aanpak overbelaste situaties voor geur
- het operationaliseren van een endotoxinnorm
- het nader onderzoek laten verrichten naar gezondheidsrisico rond veehouderijen
- het operationaliseren van het RIVM Beoordelingskader Gezondheid en Milieu.

Wij betrekken het advies van de Gezondheidsraad in de BZV en andere provinciale regelingen met betrekking tot de veehouderij.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

C. Geïntegreerd instrumentarium (VIV en BIV)

Voor het verkrijgen van draagvlak is het noodzakelijk bestaande knelpunten op te lossen. De systematiek van de VIV en de BIV is effectief gebleken om knelpunten op te lossen, maar werkt langzaam en is toch nog bureaucratisch. Daarom zullen we niet met een regeling komen tot het opnieuw openstellen van de VIV/BIV, maar zullen we een meer generieke knelpuntenaanpak introduceren, op de manier als beschreven in paragraaf 3, waarmee we adequaat op maatschappelijke knelpunten kunnen inspelen. Nadrukkelijk wordt hierbij erop gewezen dat primair ingezet wordt op het oplossen van knelpunten door de bedrijven zelf. De provincie zet zich daarbij in op het mogelijk maken van de meest gewenste oplossing, bijvoorbeeld door hergebruik van vrijkomende locaties of functieveranderingen die binnen de kaders van de Verordening ruimte mogelijk zijn. Bij de omschrijving van een “knelpunt” laat de provincie zich vooral leiden door maatschappelijke argumenten. Daarbij zal de inzet van overheidsmiddelen uitzondering zijn.

Voorstel:

- in juni komen we met een voorstel, waarin de knelpuntenaanpak verder uitgewerkt wordt.

D. Sturingsmogelijkheden omvang veestapel

Vooralsnog (zeker tot 2015 en waarschijnlijk langer) is door het huidige Rijks- en Europees beleid geen groei van het aantal varkens, kippen en koeien te verwachten. Het gevaar bestaat echter dat bij afschaffing van dat Rijks- en Europees beleid een groei van de veestapel (zeker in bepaalde overbelaste delen van Noord-Brabant) mogelijk is. Het Rijk overweegt om het huidige beleid langer door te zetten en om eventueel rundvee er onder te scharen. Voorstellen:

- De bouwblockgrootte voor alle veehouderij wordt bij toepassing van voorliggend beleid bevroren op de huidige situatie, eventueel vermeerderd met de ruimte in onherroepelijk verleende bouw- en milieuvergunningen. De maat voor een bouwblock voor de veehouderij bedraagt maximaal 1,5 ha. Een uitbreiding is alleen mogelijk in bijzondere situaties in het spoor van de BZV.
- Er wordt een systeem uitgewerkt waarbij (grotere) uitbreiding van bebouwing alleen mogelijk wordt na sloop van bestaande stallen in het gebied elders. Door een dergelijke saldering wordt elders ruimte voor het houden van dieren weggenomen, waardoor er een natuurlijke rem aanwezig is op de groei van de veestapel.
- De lobby richting het Rijk om het huidige dierrechtensysteem te handhaven, wordt voortgezet.
- Wij zullen jaarlijks verslag uitbrengen aan PS om alle ontwikkelingen rondom de omvang van de veestapel te monitoren en te signaleren.
- bij negatieve ontwikkelingen bij de omvang van de veestapel, Brabantbreed of in overbelaste regio's, zal interventie aan de orde zijn.

- De instelling van een Brabants systeem voor sturing op dieren aantallen is daarom vooralsnog niet aan de orde. Hoewel een dergelijk systeem complex is en gepaard gaat met hoge administratieve lasten, zetten we indien nodig hier op in. Bovendien is er een kans dat dergelijke “dierrechten” verwaard gaan worden en dit komt de investeringen in duurzaamheid niet ten goede.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

E. Zonering en LOG's

Met de sturing via de BZV worden voorwaarden gesteld aan de ontwikkeling van veehouderijen. De sturing via de integrale zonering is dan dubbelop. Als de BZV voldoende is ontwikkeld en in werking is getreden, willen wij gelijktijdig de verweings- en landbouwontwikkelingsgebieden laten vervallen. Uit voorzorg achten wij het beter om het extensiveringsgebied langer in stand te houden. Op termijn vervangt de BZV de gehele zonering.

Voorstel:

- de verweings- en landbouwontwikkelingsgebied komen te vervallen als de BZV in werking is getreden.

F. Verordening stikstof en Natura2000 Noord Brabant

Sinds 15 juli 2010 is de verordening ‘stikstof en Natura2000 Noord-Brabant’ in werking. Recent is de verordening door de provincie geëvalueerd en op 28 januari 2013 besproken met de convenantpartijen. Uit de evaluatie blijkt dat de verordening heeft geresulteerd in een forse milieuwinst t.o.v. landelijke wetgeving. Verder blijkt dat toepassing van emissiearme technieken tot een forse vermindering van de uitstoot van ammoniak uit stallen leidt. Om dit beleid succesvol te laten zijn is het van belang dat er geen (regionale) toename van de omvang van de veestapel is, moeten ontwikkelingen op bedrijfsniveau mogelijk blijven, dienen emissiearme staltechnieken hun praktische waarde bewezen te hebben en moet er meer innovatie komen bij rundvee om emissieremsystemen te ontwikkelen en te introduceren.

Om ontwikkelingen tot aan de inwerkingtreding van de landelijke Programmatische Aanpak Stikstof(PAS) in 2014 mogelijk te maken zijn de convenantpartijen akkoord met een aanpassing. Deze aanpassing komt grotendeels overeen met de motie “vreemd aan de orde van de dag”(M6a, 25 januari 2013) over de vergunningverlening Natuurbeschermingswet 1998 en de verordening stikstof. Het leidt tot meer ruimte voor bedrijfsontwikkeling en tot minder procedures en daardoor tot versnelling van de afgifte van natuurbeschermingswetvergunningen. Het voorstel tot aanpassing van de verordening betreft:

- opnemen van meer milieuvergunningen in de depositiebank;
- afschaffen van het Gecorrigeerd Emissieplafond;
- afschaffen van de meldingsplicht;
- doorvoeren van technische wijzigingen.

Voorstel:

- Instemmen met bovengenoemde aanpassingen, die verder uitgewerkt zijn in een afzonderlijk wijzigingsvoorstel voor de Verordening stikstof en Natura2000. Het Statenvoorstel daartoe wordt gelijktijdig behandeld met dit Statenvoorstel.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

G. Veehouderij en het Provinciaal milieuplan (PMP):

De uitkomsten van het onderzoek naar het mogelijk voorschrijven van integraal emissiereducerende technieken en stimuleringsmogelijkheden worden benut bij het opstellen van de BZV.

Via het PMP wordt overigens ook vermindering van de fosfaatdruk op water en bodem gestimuleerd. Milieuvergunningen zijn gebaseerd op voorgeschreven technieken (middelveorschriften) waardoor betere technieken buiten beschouwing blijven. Wij willen aan de slag met doelvoorschriften. Dit bevordert innovatie en leidt tot minder overlast vanuit de veehouderij naar de omgeving.

Voorstel:

- in overleg met het Rijk, en waar mogelijk in ons eigen PMP en PMV, wij doelvoorschriften inzetten in plaats van sturen via voorgeschreven technieken.

H. Bouwstop voor geiten en schapenhouderijen

De huidige bouwstop geiten- en schapenhouderij loopt door tot 1-6-2013. Doel van de bouwstop was om uit voorzorg de problematiek niet te vergroten, met name niet in kernranden. De maatregelen van het Rijk, vooral de vaccinatie van geiten, hebben aanzienlijk effect gehad maar er zijn nog steeds restrisico's voor de bevolking. Bijna alle geiten zijn namelijk gehuisvest in open stallen met het risico op emissies die schadelijk zijn voor gezondheid, natuur en milieu.

Voorstellen:

- De bouwstop voor geiten- en schapenhouderijen wordt uit voorzorg met 1 jaar verlengd. Als de BZV voldoende is ontwikkeld en in werking is getreden, kan de bouwstop vervallen. Sturing vindt dan plaats via de BZV.
- Om knelpunten in kernranden op te lossen, wordt aangesloten bij de aanpak van knelpunten als beschreven in paragraaf 3. Vigerend instrumentarium wordt ingezet om knelgevallen uit de bebouwde kom of kernranden te verplaatsen mits voldaan wordt aan de voorwaarden uit de concept BZV.
- Bij de opstelling van de BZV, worden bepalingen opgenomen om de restrisico's op de verspreiding van Q-koortsbacteriën, ammoniakemissies, fijnstof en endotoxinen vanuit stallen sterk te verminderen. Te denken valt aan technische maatregelen en het dichtmaken van stallen. Bij deze uitwerking om emissies vanuit geitenstallen te beperken, wordt samen met onze partners ook gezien hoe bestaande bedrijven (stilzitters) hierbij betrokken kunnen worden. Dit zorgt er voor dat alle geitenbedrijven in 2020 op eenzelfde niveau zitten

ten aanzien van emissies. Nieuwe activiteiten voor geitenbedrijven worden op grotere afstand van burgerbewoning dan nu gesitueerd.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

I. Grondgebonden veehouderij (melkvee)

Voor de grondgebonden veehouderij verwijzen wij naar de, in hoofdstuk 2b Sturing op bedrijfsniveau, opgenomen voorstellen. Voorstel:

- voor grondgebonden veehouderijen wordt een maximum omvang van 1,5 hectare opgenomen in de Verordening ruimte, waarbij aansluitend op het bouwvlak het oprichten van voerplaten is toegestaan. Dit wordt nader uitgewerkt in het voorstel tot wijziging van de Verordening ruimte.

J. Mestverwerking

Op 9-12-2011 hebben PS bij het advies van de commissie Van Doorn besloten mee te werken aan het ruimtelijk faciliteren van mestverwerkingslocaties. Als uitwerking en verdere ontwikkeling hiervan hanteren wij de volgende uitgangspunten: (1) Brabant zal zich concentreren op verwerking van mest die uit de eigen provincie afkomstig is; (2) steun van lokale overheden, draagvlak bij omwonenden en betrokkenen; (3) aandacht voor gezondheid en (4) met maatwerk door de inzet van sturingsinstrumenten wordt vermeden dat het Brabantse aanbod aan mestverwerking als nevengevolg heeft dat de veestapel in Brabant kan gaan groeien. Ten aanzien van uitgangspunt 1 geldt dat samenwerking met Limburg en Gelderland onder gezamenlijke verantwoordelijkheid mogelijk is, gebaseerd op efficiëntie en logistiek, om het aantal mestfabrieken te beperken.

Voorstellen:

- Het bestaande beleid van verwerking van mest van derden op industrieterreinen, wordt voortgezet. Dat geldt ook voor mestverwerking van het eigen bedrijf op het eigen erf.
- Nieuw beleid is dat mestverwerking van derden bij de dunne fractie mogelijk wordt op geschikte plekken in het buitengebied. Bezien wordt hoe de gewenste sturing vanuit de provincie het beste kan worden vorm gegeven. Om duidelijkheid te bieden aan initiatiefnemers wordt een uitwerking met randvoorwaarden opgesteld. Naar schatting zijn daarom de komende jaren 15-30 nieuwe locaties nodig in Brabant, naast eventueel kleine lokale initiatieven. Om te voorkomen dat initiatiefnemers onnodige onderzoekskosten maken, bestaat de mogelijkheid om vooraf een ambtelijk, technische beoordeling te vragen van het initiatief. De planologische beoordeling of een initiatief aanvaardbaar is, ligt bij de gemeente en eventueel daarna bij GS (besluit vrijstelling).
- Een verhoogd en verscherpt toezicht en handhaving op vergunningen maken deel uit van het toestaan van nieuwe initiatieven met als doel overlast en gezondheidsklachten te vermijden.
- Eenmaal per jaar zullen GS een overzicht aan PS verschaffen met alle locaties waar mestverwerking plaatsvindt of gaat plaatsvinden en de omvang van mestverwerking op provinciaal niveau.

K. Pelsdierhouderij

De Wet verbod pelsdierhouderij is met ingang van 15 januari 2013 in werking getreden. In de wet is met onmiddellijke ingang een algeheel verbod op het houden van pelsdieren opgenomen. Alleen bestaande bedrijven die beschikken over een geldende milieuvergunning en gerealiseerde stallen die voldoen aan huisvestingseisen mogen in hun huidige omvang tot 1-1-2024 doorgaan. In de tussenliggende periode is uitbreiding met dieren niet toegestaan maar verplaatsing, in dezelfde omvang, naar een andere locatie is wel mogelijk. In het IRAS-rapport uit 2011 staat dat met name pelsdieren de grootste problemen voor de humane gezondheid opleveren. Uit oogpunt van gezondheid, natuur en milieu vinden wij het ongewenst de bestaande overlast tot 2024 te laten voortduren. **Indien een bedrijf wil verplaatsen is op een dergelijke situatie de BZV van toepassing.** ~~Voor de verplaatsers zullen in de BZV maatregelen worden opgenomen om er voor te zorgen dat er op de nieuwe locatie geen overlast ontstaat.~~ Voor bedrijven die blijven zitten, zal gekeken worden of in overleg overlasterisituaties verminderd kunnen worden.

Uiterlijk 2020 dient de pelsdierhouderij (net als bij geiten- en schapenhouderijen) de emissies van endotoxinen, fijnstof, ammoniak en geur sterk te verminderen. Dit is onder andere te verwezenlijken in (dichte) stallen met technische maatregelen. Deze stallen kunnen na 2024 ook ingezet worden voor andere diercategorieën.

Voorstel:

- Bij het opstellen van de BZV werken wij voorstellen uit voor zowel verplaatsers als blijvers (stilzitters) met als doel dat uiterlijk 2020 de emissies van endotoxinen, fijnstof, ammoniak en geur uit de pelsdierhouderij sterk zijn afgenomen. Daarmee wordt de pelsdierhouderij gelijkgeschakeld met de overige veehouderij.

L. Uitvoering advies commissie Van Doorn en Uitvoeringsagenda Agrofood:

We zetten onverminderd in op de deelname aan het Verbond van Den Bosch en continuering van de uitvoering overeenkomstig het besluit van 9 december 2011. Daarnaast vragen wij binnen het Verbond van Den Bosch extra aandacht voor een eerlijke prijs binnen de keten, zodat er ook binnen de primaire sector investeringsruimte kan ontstaan om de slag naar verduurzaming en vernieuwing te maken. Wij doen ten aanzien van de uitvoering van het advies van Van Doorn en Uitvoeringsagenda Agrofood nu geen nader voorstel. In juni 2013 wordt de Uitvoeringsagenda Agrofood aan uw Staten voorgelegd.

M. Gebiedsproces de Peelhorst

We continueren het faciliteren van het proces in de Peelhorst als Proeftuin gericht op de verduurzaming van de landbouw en leefbaarheid. Een groot aantal partijen werkt in dit netwerk samen om dit te verwezenlijken. Het ondersteuningsteam de Peelhorst zal de komende periode op lokaal niveau de samenwerking tussen mensen en vernieuwende initiatieven blijven stimuleren en ondersteunen. Veel van wat in de Peelhorst wordt uitgevoerd wordt ook

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

genoemd in de slotverklaring van het Brabantberaad. Deze uitvoering betreft uitvoering van bovenstaande en daar boven op:

- Het voortzetten van de dialoog bij overbelaste situaties (doorbraakprojecten).
- Het faciliteren van het proces om te komen tot een maatschappelijk gedragen gebiedsprofilering.
- Het organiseren van bijeenkomsten hoe op lokaal niveau kan worden omgegaan met het onderzoek van de Gezondheidsraad **teneinde gezondheidsrisico's terug te dringen c.q. hanteer te maken** (deze bijeenkomsten worden in samenwerking met de GGD en de Provinciale Raad Gezondheid georganiseerd).
- Het aan de hand van concrete initiatieven van koplopers, projecten en ideeën met elkaar in gesprek gaan over verduurzaming en innovatie.
- Het o.a. in As 50 verband versterken van de relatie tussen consument en producent en stad en platteland.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

De ervaringen uit de verschillende praktijksituaties in de Peelhorst zullen worden ingebracht bij de verschillende gesprekstafels (zoals die van het Verbond van Den Bosch en uw Staten). Deze ervaringen zullen gebruikt worden om in andere overbelaste regio's eenzelfde proces op gang te brengen.

5. Europa paragraaf

Een directe relatie met Europese regelgeving heeft dit Statenvoorstel niet. Een indirecte relatie is aanwezig in de voorstellen die nog voorgelegd zullen worden aan de Staten. De aangekondigde wijzigingen in de Vr krijgen te zijner tijd een eigenstandige behandeling. Op dat moment wordt specifiek aangegeven wat de eventuele Europese implicaties zijn van het voorstel. De denklijn zoals die voorgelegd is in het Statenvoorstel (besluit 1) en de inzet van de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (besluit 19 en 20) hebben betrekking op de transitie naar een zorgvuldige veehouderij zoals wij die in willen zetten. Bij de inrichting van de Europese programma's, zoals het GLB (POP3) en het Cohesiebeleid (met name OP Zuid), voor de nieuwe Europese begrotingsperiode (2014 -2020) wordt vanuit Brabant rekening gehouden met deze transitie. Voor het GLB betekent dit een inzet op natuur en water en het bevorderen van innovatie en kennisoverdracht in de primaire sector. In het OP Zuid (waar de primaire sector geen gebruik van mag maken) wordt ingestoken op thema's die bij de ontwikkeling van een duurzame agrofoodketen passen: versterken onderzoek en innovatie; verbeteren concurrentiekracht MKB, het sluiten van kringlopen en een overgang naar een koolstofarme economie. In de Uitvoeringsagenda Brabantse Agrofood, die staat gepland voor een behandeling van de Staten op 21 juni 2013 wordt onder meer verder in gegaan op de mogelijkheden van de Europese programma's.

6. Communicatieaanpak

Het oplossen van het maatschappelijke probleem zoals geschetst in paragraaf 1 van dit voorstel is een proces dat naast inhoudelijke discussies ook veel

emoties oproept. Het is een weerbarstig en langdurig traject. Soms zit de pijn erg diep, lijkt de kloof onoverbrugbaar of ziet men niet snel genoeg positieve resultaten. De communicatieproblemen die dit met zich meebrengt, kunnen te maken hebben met onjuiste beelden of irreële verwachtingen, onvoldoende kennis, maar vooral met een gebrek aan vertrouwen in het proces en in elkaar. Het communicatiedoel is:

1. waar mogelijk herstel van vertrouwen
2. het managen van onjuiste beelden en irreële verwachtingen door gedurende het proces afspraken, producten, resultaten, etc. herhaaldelijk en op meerdere manieren bekend te maken;
3. ervoor te zorgen dat betrokken partijen op de juiste momenten over de juiste kennis beschikken;
4. de dialoog te faciliteren tussen de partijen zonder wie de transitie niet gerealiseerd kan worden (via het Brabantberaad).

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

De communicatieaanpak

Voor de langere termijn aanpak wordt een communicatieplan gemaakt gebaseerd op de volgende opgaven:

Opgave 1. richt zich op de beeldvorming rondom het transitieproces. We beïnvloeden de beeldvorming door middel van het publiceren en communiceren van de juiste boodschappen over het proces en de resultaten, maar kunnen het niet volledig regisseren. Het streven is wel om de beeldvorming op basis van monitoring van (social) media zonodig bij te sturen.

Opgave 2. neemt de mijlpalen in de besluitvorming en beleidsuitvoering als uitgangspunt en maakt hiervoor een multimediale communicatieaanpak. De bedoeling is om hiervoor een uitwisseling tot stand te brengen tussen de communicatiemedia en middelen van de betrokken partijen.

Opgave 3. levert een bijdrage aan het opbouwen en bestendigen van vertrouwen door de dialoog te faciliteren via bijvoorbeeld de jaarlijkse conferentie en te ondersteunen met actoren- en netwerk analyses plus (interactieve) communicatiemiddelen.

De stappen voor de korte termijn hebben wij in bijlage 4 van dit voorstel opgenomen. Overigens zijn er inmiddels al diverse (reguliere) bijeenkomsten geweest waarin de denklijn nader is toegelicht.

7. Compact overzicht acties

Ten aanzien van de transitie en de onderliggende dossiers worden u nu al een aantal concrete besluiten voorgelegd. In bijlage 3 is in een tijdschema aangegeven wanneer de verschillende onderdelen de komende maanden aan uw Staten worden aangeboden.

In juni leggen wij u een eerste uitwerking voor van in dit voorstel aangekondigde punten teneinde deze daarna in ontwerp regelgeving te verwerken. Dit omvat in ieder geval de volgende onderdelen:

- de uitwerking van de BZV;
- de verwerking van grondgebondenheid in de BZV;
- in hoeverre kunnen het PMP, PMV of andere provinciale regelingen bijdragen aan het stellen van nadere voorwaarden voor de veehouderij;
- een nadere uitwerking van wat onder knelpunten geitenhouderij moet worden verstaan;
- een nadere uitwerking van bijzondere gevallen van maatwerk voor het oplossen van overbelaste situaties;
- een nadere uitwerking van wat onder (marginale) uitbreidingen boven de 1,5 ha moet worden verstaan;
- uitwerking voor monitoring, gezondheid, handhaving, mestverwerking, maatschappelijke dialoog en **communicatie aanpak**.

Datum

14 maart 2013

Documentnummer

3372325

6. Het voorstel

Wij stellen u voor te besluiten conform bijgaand Herzien ontwerp-besluit 16/13 F.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter

de secretaris

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. W.G.H.M. Rutten

Auteurs: P.J.A.G.van Veldhoven toestel (073) 680 82 68 en G.T.J. ter Hart
(073) 6808124

Bijgevoegd treft u de volgende bijlagen aan:

1. De negen maatregelen uit het advies van de Commissie Van Doorn
2. Slotverklaring Brabantberaad “zorgvuldige veehouderij”
3. Samenhangende trajecten rond transitie veehouderij (2013)
4. **Communicatie aanpak korte termijn**